

Mətanət Mirfayaz qızı Məmmədova,
Azərbaycan Dillər Universitetinin baş müəllimi
<https://orcid.org/0000-0002-5019-4718>
E-mail: matanat.mammadova@yahoo.com
[https://doi.org/10.69682/arti.2025.92\(4\).116-121](https://doi.org/10.69682/arti.2025.92(4).116-121)

MÜASİR İNGİLİS DİLİ DƏRSLƏRİNDƏ VIDEO RESURSLARIN KOMMUNİKATİV KOMPETENSİYANIN FORMALAŞMASINDA ROLU

Matanat Mirfayaz Mammadova,
senior lecturer at Azerbaijan University of Languages

THE ROLE OF VIDEO RESOURCES IN THE DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE COMPETENCE IN MODERN ENGLISH LANGUAGE LESSONS

Матанат Мирфаяз кызы Мамедова,
старший преподаватель Азербайджанского университета языков

СОВРЕМЕННАЯ РОЛЬ ВИДЕОРЕСУРСОВ В ФОРМИРОВАНИИ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ НА УРОКАХ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Xülasə. Məqalədə ingilis dili tədrisində internet üzərindən əldə olunan video resursların istifadəsinin səmərəliliyi araşdırılır. Video materiallar şagirdlərin nitq və təfəkkür fəaliyyətini aktivləşdirir, eşitmə və tələffüz bacarıqlarını inkişaf etdirir, həmçinin əvvəlki biliklərin möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. Dərsin məqsədinə və şagirdlərin səviyyəsinə uyğun seçilmiş videolar müsbət nəticələr verir. Bununla belə, təkcə video resurslarla dili müstəqil öyrənmək mümkün deyil; müəllim dəstəyi və əlavə mənbələrin istifadəsi zəruridir. Video materialların məqsədyönlü və sistemli tətbiqi səmərəli təlim üçün vacib amildir.

Açar sözlər: *informasiya-kommunikasiya texnologiyaları, video resurslar, kommunikativ kompetensiya, autentik materiallar*

Abstract. This article explores the effectiveness of using online video resources in English language teaching. Video materials help activate students' speaking and thinking skills, develop listening and pronunciation abilities, and reinforce previously learned material. Videos selected according to the lesson's objectives and students' language proficiency contribute to positive learning outcomes. However, independent language learning through video resources alone is not feasible; teacher guidance and supplementary materials are essential. The purposeful and systematic use of video materials is a key factor in organizing effective instruction.

Keywords: *information and communication technologies, video resources, communicative competence, authentic materials*

Аннотация. В статье рассматривается эффективность использования видеоресурсов, полученных через интернет, в процессе обучения английскому языку. Видеоматериалы активизируют речевую и мыслительную деятельность учащихся, способствуют развитию навыков аудирования и правильного произношения, а также укрепляют ранее усвоенные знания. Использование видеоматериалов, подобранных в соответствии с целями урока и уровнем владения языком учащихся, способствует достижению положительных результатов. Однако овладение иностранным языком исключительно с помощью видеоресурсов невозможно; необходима поддержка преподавателя и использование дополнительных источников. Целенаправленное и систематическое применение видеоматериалов является важным условием эффективного обучения.

Ключевые слова: *информационно-коммуникационные технологии, видеоресурсы, коммуникативная компетенция, аутентичные материалы*

Müasir təhsil sistemində informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi sürətlə artmaqdadır və bu proses xarici dilin tədrisinə də öz təsirini göstərmişdir. Bu baxımdan, ingilis dili dərslərində video resurslardan istifadə şagirdlərin dil bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Müasir cəmiyyətin tələbləri fonunda xarici dili praktiki bilmək hər bir təhsilli şəxs üçün zərurətə çevrilmişdir. Xarici dilin öyrənilməsi insanların ümumi mədəni səviyyəsinə müsbət təsir göstərir, ünsiyyət bacarığının inkişafına şərait yaradır. Xarici dilin tədrisinin əsas məqsədi tələblərdə kommunikativ kompetensiyanın formalaşdırılması və inkişaf etdirilməsidir. Tədris prosesinə inteqrasiya olunmuş videomateriallardan istifadə isə ingilis dili dərslərində bu kompetensiyanın inkişafına dəstək olur. İnternet üzərindən əldə olunan video materiallar vasitəsilə aparılan tədris prosesində şagirdlərin eşitmə və danışmaq bacarıqları inkişaf edir, onların təfəkkür fəaliyyəti aktivləşir, eyni zamanda keçilən mövzuların təkrar olunması və möhkəmləndirilməsi təmin edilir. Bu fikirlər P.V.Sisoyevi tərəfindən dəstəklənir və o qeyd edir ki, xarici dilin tədrisində informasiyalaşdırma, tədris prosesinin texnoloji vasitələrlə təmin olunması, müəllim hazırlığı və yeni metodologiyaların tətbiqinə əsaslanır ki, bu da şagirdin həm dil, həm də mədəniyyət kontekstində kompetensiyasının formalaşmasına kömək edir [8, s. 83-95]. Bu istiqamətdə video resurslar autentik dil nümunələrinin təqdim olunması baxımından da xüsusi əhəmiyyət kəsb edir, çünki real həyatdan götürülmüş dialoqlar və situasiyalar şagirdlərin təbii dil mühitinə daxil olmasına və ünsiyyətə hazırlıq səviyyələrinin yüksəlməsinə səbəb olur.

Tədqiqatçı O.V.Kryaxunovanın araşdırmalarına əsasən, video materialların tətbiqi yalnız texniki vasitənin istifadəsi kimi yox, həm də pedaqoji baxımdan planlı və məqsədyönlü şəkildə həyata keçirilməlidir. Onun fikrincə, həftədə ən azı bir dəfə, qısa – 3-5 dəqiqəlik intensiv informasiya yüklü videolarla işləmək dərslərin bütün müddətində şagirdlərin diqqətinin və fəallığının yüksək səviyyədə qalmasına səbəb olur və bu zaman müəllim dəstəyi, təhlil və müzakirə prosesi ilə müşayiət olunmalıdır [5, s. 45-60]. Video resurslardan istifadə zamanı şagirdlərdə kommunikativ bacarıqlarla yanaşı, dil təxmin etmə qabiliyyəti də inkişaf edir, çünki vizual və səsli informa-

siya vasitələri kontekstdə təqdim olunduqda söz və ifadələrin mənalарının çıxarılması daha asan və təbii olur. T.P. Leontyeva bu prosesi idarə edən əsas prinsip kimi məqsədyönlü təlimi, materialın ardıcıl hissələrə bölünməsinə, operativ geribildirim imkanlarını və müəllim rəhbərliyi ilə tədris təşkilini qeyd edir [6, s. 61-74].

Digər tərəfdən, müəllimlərin üzərinə düşən vəzifə təkcə videonu göstərməklə məhdudlaşmır. Onlar eyni zamanda materialın şagirdlər tərəfindən mənimsənilməsinə təmin etmək, müzakirələr təşkil etmək, əsas fikir və detalları ayırd etmək, söz ehtiyatını genişləndirmək və mədəni elementləri izah etmək kimi metodiki fəaliyyətləri də yerinə yetirməlidirlər. Bu cür yanaşma videoların sadəcə vizual vasitə deyil, tam hüquqlu tədris resursu kimi istifadəsini şərtləndirir. L.M.Fedorova və T.İ.Ryazantsevanın araşdırmalarında da qeyd olunur ki, müasir dil tədrisində autentik materiallardan istifadə dilin yalnız strukturunu deyil, onun sosial və mədəni kontekstlərini də mənimsəməyi təmin edir və bu, xüsusilə kommunikativ və mədəni kompetensiyaların formalaşması baxımından vacib hesab olunur [9, s. 138-142]. O.İ.Barmenkova isə hesab edir ki, müəllimin əsas vəzifələrindən biri təlim zamanı müxtəlif texniki və metodiki üsullarla dərstdə kommunikativ situasiyaları yaratmaq və şagirdləri bu mühitə cəlb etməkdir. Video materiallar bu baxımdan real və təxəyyülə əsaslanan situasiyaların qurulmasında geniş imkanlar yaradır [2, s. 20-25].

Müəllim videodan istifadə etməklə və onu müxtəlif fəaliyyət növlərinə inteqrasiya etməklə şagirdlərin kommunikativ bacarıqlarının inkişafına xidmət edən dərslərin mühiti yaradır. Bu yanaşma video materialların yalnız vizual təqdimat vasitəsi deyil, eyni zamanda şagirdin dinləmə, anlama, fikir bildirmə və danışmaq bacarıqlarının inkişaf etdirən kompleks metodik vasitə kimi tətbiq olunmasını nəzərdə tutur. Jim Skrivenerin qeyd etdiyi kimi, videodan istifadə zamanı müəllimlərin əsaslandığı fəaliyyət növləri ümumilikdə üç əsas kateqoriyaya bölünür: ilkin baxış (preview activities), baxış (viewing activities) və baxışdan sonrakı fəaliyyətlər (follow-up activities). Bu mərhələlərin hər biri dərslərin ümumi məqsədlərinə uyğun şəkildə planlaşdırılır və həyata keçirilir. Beləliklə, videoyla işləməyə əsaslanan hər bir dərslə məhz bu fəaliyyətlərin uyğun ardıcılıqla və sistemli tətbiqinə əsaslanır [7].

C.Kanning video materialını dəyərli bir tədris aləti kimi belə xarakterizə edir: “Video ən yaxşı halda audio-vizual kontekstdə mesajların seçimi və ardıcılığı kimi müəyyən olunur” [3]. Video materialların əsas üstünlüklərindən biri ondan ibarətdir ki, tələbələr birbaşa vizual görüntülərlə ünsiyyətdə olduqları üçün eşitdikləri sözləri və ifadələri təqdim olunan təsvirlərlə asanlıqla əlaqələndirə bilirlər. Bu isə onların yeni leksik vahidlərin mənimsənilməsi, hədəf dilin fonetik və intonasiya xüsusiyyətlərinin öyrənilməsi, real kontekstdə dilin istifadə qaydalarının təhlil olunması, eyni zamanda mədəni komponentlərin dərk edilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Video materiallar, xüsusilə də autentik dil nümunələri ilə zəngin olanlar, tələbələrə danışıda istifadə olunan struktur və forma ilə yanaşı, nitq sürətinin və ritminin müxtəlif kommunikativ situasiyalarda necə dəyişdiyini müşahidə etməyə imkan verir. Beləliklə, video materiallar xarici dilin diskurs xüsusiyyətlərini əvvəlcədən sonuna qədər izləməklə, tələbələrə dilin funksional və kommunikativ aspektlərini daha dərinlən mənimsəmək üçün effektiv imkan yaradır [3].

Video materialların bu cür effektiv istifadəsi şagirdlərin öyrənməyə motivasiyasını artırır, onların dərslə marağını gücləndirir və passiv dinləyicidən aktiv iştirakçıya çevrilməsini təmin edir. Bu vasitələr şagirdlərin öz fikirlərini sərbəst ifadə etməyə təşviq edir, onlarda ünsiyyət mədəniyyəti və mədəniyyətlərarası anlayışın formalaşmasına töhfə verir. Şagirdlər təkcə dili deyil, həmin dili daşıyan xalqın həyat tərzini, davranış normaları və ünsiyyət modeli ilə də tanış olur və bu, onların interkultural kompetensiyalarının inkişafına xidmət edir. Tədris prosesində video-materiallarla işləmənin metodik əsaslarını nəzərdən keçirdikdə, bir çox tədqiqatçılar bu fəaliyyəti üç əsas mərhələyə ayırmağı məqsədəuyğun hesab edirlər: ilkin və ya əvvəlcədən hazırlıq mərhələsi, birbaşa demonstrasiya mərhələsi və videomaterialın baxışından sonrakı mərhələ. Bu mərhələlər bir-biri ilə əlaqəli şəkildə həyata keçirilir və şagirdin dinləmə, anlama, təhlil etmə və danışmaq bacarıqlarının inkişafına xidmət edir. İlk mərhələdə müəllim tərəfindən şagirdlərə video ilə bağlı öncədən məlumat verilir, onları mövzuya kökləyən tapşırıqlar təqdim olunur və müəyyən leksik və ya qrammatik çətinliklər izah olunur. İkinci mərhələdə isə şagirdlər vi-

deonu izləyir və eyni zamanda müəllimin hazırladığı müşahidə suallarına diqqət yetirirlər. Üçüncü mərhələ isə diskussiya, nitq fəaliyyəti və dil konstruksiyalarının təkrarı ilə tamamlanır. Qeyd olunmalıdır ki, dərslə videofilmdən istifadə sadəcə əlavə bir informasiya mənbəyinin tətbiqi deyil, eyni zamanda tələbələrin zehni fəaliyyətinin – xüsusilə diqqət və yaddaş kimi əsas komponentlərinin inkişafına yönəlmiş bir üsuldur. Videoya baxış zamanı sinifdə birgə idraki fəaliyyət mühiti formalaşır, bu isə təlim prosesinə daha fəal iştirak və dərinlən qavrama qazandırır. Xarici dil dərslərində videomateriallardan istifadə tələbələr üçün öyrənməyə güclü stimül yaradır. Onlar tanımadıqları, lakin autentik olan materiallarla işləməklə həm mövcud biliklərini tətbiq etmək, həm də onları genişləndirmək imkanı əldə edirlər. Tələbələr xarici dildə orijinal danışmaq nümunələrini anladıqlarını dərk etdikdə, onların özünəinamı artır və fənnə qarşı marağı, motivasiyası yüksəlir. Eyni zamanda, videomateriallar tələbələrin əldə etdikləri bilikləri praktikada tətbiq etməyə təşviq edən mühüm didaktik vasitə kimi çıxış edir.

Video-resursların təsnifatına gəldikdə, elmi mənbələr bu materialları əsasən üç qrupa ayırırlar: tədris məqsədli videolar, autentik videomateriallar və müəllim və ya şagirdlər tərəfindən hazırlanmış videolar. Tədris məqsədli videolar əsasən xarici dil öyrənmək üçün nəzərdə tutulur, strukturlaşdırılmış, didaktik baxımdan səmərəli hazırlanmışdır və qısa fraqmentlərdən ibarət olur. Bu materiallar adətən müəyyən qrammatik mövzulara və ya lüğət sahələrinə həsr olunur və onlara əlavə tədris materialı da daxil edilir. Autentik video materiallar isə ana dil daşıyıcıları üçün nəzərdə tutulmuş filmlər, reklamlar və televiziya proqramlarını əhatə edir və müxtəlif nitq tiplərinin, sosial danışmaq formalarının və məişət ünsiyyətinin təqdimində mühüm rol oynayır. Onlar real dil mühitini modeləşdirdiyinə görə şagirdin təbii danışmaq mətnlərini anlama qabiliyyətini inkişaf etdirir. Müəllim və ya şagirdlər tərəfindən hazırlanan videolar isə xüsusi metodik məqsədlərə yönəldildiyindən, konkret tədris tapşırıqlarının yerinə yetirilməsinə daha uyğun olur, lakin bu cür materialların hazırlanması texniki bacarıq, zaman və resurs tələb edir [5, s. 45-60].

Xarici dil dərslərində video materiallardan istifadə müəllim və tələbələr üçün yalnız dili de-

yil, həm də xarici mədəniyyəti mənimsəmək baxımından bir sıra unikal imkanlar yaradır. Əlbəttə ki, audio və çap olunmuş mətnlər yüksək informativ, tədrisedici və inkişafetdirici dəyərə malik ola bilər. Lakin videomətnin üstünlüyü ondadır ki, o, yalnız kommunikativ məzmunla kifayətlənməyərək, həm də vizual məlumat ehtiva edir. Vizual informasiya vasitəsilə öyrənənlər konkret kontekstdə həm məzmunu, həm də nitqin dil xüsusiyyətlərini daha dərinlən qavrama və yadda saxlama imkanına malik olurlar. Eyni zamanda, xarici dildə səsləndirilən informasiyanın ekranda vizual müşayiəti onun mənasının daha dolğun və dəqiq başa düşülməsinə kömək edir. Bu tip öyrənmə fəaliyyəti tələbələrin diqqətini və yaddaşını aktivləşdirir, onların dünya görüşünü genişləndirir, həmçinin dinləmə və danışmaq bacarıqlarının inkişafına və təkmilləşdirilməsinə əhəmiyyətli rol oynayır.

Video materialların istifadəsinin üstünlükləri yalnız onların vizual effektlər və canlı nitq nümunələri ilə zənginləşdirilməsi ilə məhdudlaşmır, eyni zamanda onlar dərslər motivasiyanın artırılması, şagirdlərin maraq dairəsinin genişləndirilməsi və dilin kontekst daxilində mənimsənilməsi üçün əlverişli imkanlar yaradır. Xüsusilə, autentik materiallardan istifadə şagirdlərin kommunikativ kompetensiyalarının inkişafı baxımından daha effektiv sayılır, çünki burada təqdim olunan danışmaq situasiyaları real həyatla uzlaşır və şagirdin həyatla əlaqəli təcrübəsinə uyğun gəlir. Eyni zamanda, şagirdlər yeni leksik və qrammatik materialı real kontekstdə mənimsəməklə dil strukturunun funksional tətbiqinə yiyələnirlər. Bu baxımdan, hər bir videodərs konkret məqsədyönlü tapşırıqlarla müşayiət olunmalıdır və təqdim olunan materiallar şagirdlərdə müvafiq bacarıq və vərdislərin formalaşmasına şərait yaratmalıdır [8, s. 83-95].

İnternet resurslarında yerləşdirilən tədris videoları da müxtəlif formatda təqdim olunur və bu materiallar əsasən üç kateqoriyaya bölünür: qrammatik izahlı videolar, lüğətyönlü videodərslər və bu iki komponentin sintezindən ibarət olan kompleks videodərslər. Qrammatik videolar, məsələn, *twominenglish.com*, *learnamericanenglishonline.com*, *engvid.com*, *puzzle-english.com* saytlarında təqdim olunur və burada qısa videoçarxlarla qrammatik mövzular sadə və anlaşıqlı şəkildə izah edilir. Leksikyönlü videolar isə danışmaq frazalarının, gündəlik ifadə-

lərin, deyimlərin və tələffüz qaydalarının təqdim olunduğu materiallardır ki, bu cür dərslər *englishcentral.com*, *english03.ru*, *real-english.com*, *learnenglishfeelgood.com* kimi platformalarda geniş yer alır. Kompleks videodərslər isə həm qrammatika, həm də leksikanın eyni zamanda təqdim olunduğu dərslərdir və *learnenglishteens.britishcouncil.org* saytı bu baxımdan əhəmiyyətli resurs hesab olunur.

Bu video materiallardan istifadə prosesində müəllim dərslər hazırlıq zamanı texniki vasitələri əvvəlcədən yoxlamaqlı, şagirdlərə baxışdan öncə tapşırıqlar verməli, baxış zamanı diqqət yönəldirici suallarla müşayiət etməli və dərslərdən sonra müzakirə və tapşırıqlarla şagirdlərin anlama səviyyəsini artırmalıdır. Ən uğurlu nəticə əldə etmək üçün videoların qısa, yəni 3-7 dəqiqəlik olması tövsiyə edilir, çünki bu zaman şagirdin diqqəti daha uzun müddət aktiv qalır və informasiyanın həddindən artıq yüklənməsinin qarşısı alınır. Eyni zamanda, videomateriallar əsasında müxtəlif növ tapşırıqlardan istifadə olunur: imitasiya xarakterli, diferensial, transformasiya, sual-cavab və situasiyayönlü tapşırıqlar. Bu tapşırıqlar şagirdin eşitdiklərini təkrarlamasına, struktur fərqlərini ayırd etməsinə, yeni informasiya ilə işləməsinə və müstəqil danışmaq bacarığını inkişaf etdirməsinə şərait yaradır [9, 10, s. 138-142].

Müasir dövrdə video materialların ingilis dili dərslərində istifadəsi tədris prosesinin ayrılmaz hissəsinə çevrilmiş və tələbələrin kommunikativ kompetensiyasının inkişafını stimullaşdıran mühüm amillərdən biri kimi çıxış edir. Video resursların istifadəsi yalnız dil öyrənməyə marağın artmasına deyil, həm də tələbələrin dünyagörüşünün genişlənməsinə, onların dərslər prosesinə daha fəal şəkildə cəlb olunmasına şərait yaradır. Autentik məzmunlu videoların izlənməsi öyrənilən materialın daha rahat mənimsənilməsi və yadda saxlanmasına xidmət edir ki, bu da onların tədris prosesində istifadəsinə zəruri edir. Ümumiləşdirilmiş şəkildə demək olar ki, videomaterialların xarici dil öyrədilməsində tətbiqi bir sıra mühüm didaktik və pedaqoji vəzifələrin həllinə imkan yaradır: video ilə işləyərkən dörd əsas dil bacarığı – dinləmə, danışmaq, oxu və yazı bacarıqlarının inkişafı mümkün olur; autentik materiallar əsasında danışmaq nümunələri təqdim olunaraq, tələbələrin dinləyib-anlama və nitq bacarıqları inkişaf etdirilir, bu isə dil öyrənmənin ən çətin aspektlərindən biri hesab olunan

dinləmə fəaliyyətinə fokuslanma imkanı verir; video materiallar tələbələrin dil təxmin etmə qabiliyyətini inkişaf etdirir və onların biliyini real kontekstdə tətbiq etməyə təşviq edir; tələbələr autentik danışığı başa düşdüklerini hiss etdikdə, bu onların özünəinamını və motivasiyasını artırır; dərstdə video dəstəyinin tətbiqi tələbələrin sonrakı mərhələdə sərbəst işinə stimül verir və onların təlimə daha fəal yanaşmasına səbəb olur. Beləliklə, kommunikativ kompetensiyanın formalaşdırılması və inkişafı mürəkkəb proses olsa da, video materiallar bu prosesin daha məhsuldar şəkildə təşkili üçün əlverişli imkanlar yaradır. Tədris videosu resursları tələbələrin nitq vərdişlərinin formalaşdırılması və inkişaf etdirilməsi istiqamətində geniş imkanlar açır, dərsi daha maraqlı və interaktiv hala gətirir, həmçinin ingilisdilli ölkələrin həyat tərzini, mədəniyyəti və dil reallıqları ilə tanışlıq imkanı yaradaraq tədrisin keyfiyyətini əhəmiyyətli dərəcədə artırır. Müəllim video materiallar və innovativ texnologiyalar vasitəsilə interaktiv dərslər təşkil etməklə, tələbələrin dinləmə və danışma bacarıqlarını aktivləşdirir və dil mühitinin yaradılmasına nail ola bilər. Tədris məqsədli videomateriallar tələbələrin nitq bacarıqlarının formalaşması və inkişaf etdirilməsi istiqamətində geniş imkanlar yaradır və xarici dilin mənimsənilməsi prosesini daha maraqlı və cəlbedici edir. Dərslərin interaktiv şəkildə təşkili, videomateriallar və innovativ texnologiyaların tətbiqi vasitəsilə tələbələrin dinləyib-anlama və danışma bacarıqlarının stimullaşdırılmasına, eləcə də dərstdə ingilis dili mühitinin yaradılmasına xidmət edir. Videomateriallardan istifadə xarici dil dərslərində tədrisin keyfiyyətini yüksəldir, tələbələrə ingilisdilli ölkələrin həyat tərzini, adət-ənənələrini və dil reallıqlarını vizual şəkildə qavrama imkanı verir, bununla da onların nitq fəaliyyəti inkişaf etdirilir.

Beləliklə, müasir dövrdə xarici dilin öyrədilməsi prosesində video-resursların istifadəsi yalnız texniki vasitə kimi deyil, həm də pedaqoji-metodiki baxımdan düşünülmüş və məqsədyönlü tədris strategiyası kimi qiymətləndirilir. Şagirdlərin dil vərdişlərinin formalaşdırılması ilə yanaşı, onların sosial və mədəni biliklərinin də inkişafına şərait yaradan bu resurslar XXI əsr təhsilinin ayrılmaz komponentinə çevrilmişdir.

Problemin aktuallığı. Müasir dövrdə təhsil sistemində geniş vüsət almış kompüterləşmə və informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tədris prosesinə inteqrasiyası ilə sıx bağlıdır. Tədrisin keyfiyyətinin artırılması baxımından informasiya texnologiyalarının, xüsusilə də video materialların xarici dilin öyrədilməsi prosesinə tətbiqi zəruri amil kimi çıxış edir. Son illərdə bir sıra tədqiqatçılar xarici dil öyrənilməsində informasiya texnologiyalarının rolu, o cümlədən video resursların əhəmiyyəti ilə bağlı dəyərli araşdırmalar aparmışlar. Bununla belə, mövcud elmi ədəbiyyatlarda konkret müasir internet video resurslarının təhlili və onların didaktik potensialı yetərinə əhatə olunmur.

Problemin yeniliyi. Müasir texnologiyaların sürətlə inkişafı xarici dil tədrisində videomateriallardan istifadənin aktuallığını artırmışdır. Ənənəvi metodlardan fərqli olaraq, autentik videoresurslar tələbələrin dil bacarıqlarını kompleks şəkildə inkişaf etdirmək üçün daha effektiv vasitə kimi çıxış edir. Bu məqalədə videomaterialların kommunikativ kompetensiyanın formalaşmasında necə sistemli şəkildə tətbiq oluna biləcəyi elmi-metodik aspektdən ilk dəfə bu qədər əhatəli təhlil olunur.

Problemin praktik əhəmiyyəti. Videomateriallardan düzgün istifadə dil bacarıqlarının, xüsusilə dinləmə və danışma qabiliyyətlərinin inkişafını sürətləndirir. Müəllimlər üçün bu yanaşma interaktiv dərslər mühitinin yaradılması və şagirdlərin motivasiyasının artırılması baxımından geniş imkanlar açır. Həmçinin, autentik videolar vasitəsilə tələbələr ingilis dilində real ünsiyyət mühitini modelləşdirərək mədəniyyətlərarası kommunikasiya bacarıqlarını inkişaf etdirirlər.

Ədəbiyyat

1. Андреева Н.В. Компьютерные технологии в обучении иностранному языку. Калининград: Издательство Калинингр. гос. ун-та, 2002. 101 с.
2. Барменкова О.И. Видеозанятия в системе обучения иностранной речи // Иностранные языки в школе. 1999. № 3. С. 20-25.
3. Canning, C. Practical Aspects of Using Video in the Foreign Language Classroom. The Internet TESL Journal, 2000. No. 11.
4. Дубровская Е.В. Методика преподавания иностранных языков. Электронное учебно-методическое пособие для студентов 4-5 курсов специальности «Современные иностранные языки». Минск: БГУ, 2014. 142 с.

5. Кряхтунова О.В. Методика работы с видеоматериалами в иностранной аудитории. Астрахань: АГТУ, 2011. 136 с.
6. Леонтьева Т.П. Нетрадиционные методы обучения иностранным языкам в вузе. Сборник «Материалы Республиканской конференции». Минск: ТетраСистемс, 1995. С. 61-74.
7. Scrivener, J. Learning teaching: a guide book for English language teachers. Oxford: Macmillan Publishers, 2005.
8. Сысоев П.В. Направления и перспективы информатизации языкового образования // Вестник Московского Государственного Гуманитарного Университета им. М.А. Шолохова. Филологические науки. 2013. №4. С. 83-95.
9. Федорова Л.М., Рязанцева Т.И. Современные теории и методики обучения иностранным языкам. Москва: Изд-во «Экзамен», 2004. 320 с.
10. Шестаков С.А. Цифровые образовательные ресурсы и их использование в практике средней школы // ito.edu.ru [Электронный ресурс]. 2006. Режим доступа: <http://ito.edu.ru/2006/Moscow/VII/VII-0-6028.html>. Дата доступа: 20.03.2016.

Redaksiyaya daxil olub: 08.07.2025